

Verdensdommen

Sidste søndag i kirkeåret 2007

Næste søndag er 1. søndag i advent. Da begynder et nyt kirkeår, og vi retter forventningsfuldt blikket mod det, der skal komme: Den ny begyndelse for menneskeslægten, der er knyttet til julens budskab – det ny nådens år, som begynder for os og bringer en ny begyndelse ind i vores liv.

Men i dag er det altså den sidste søndag i det gamle kirkeår. Der skal gøres status, der skal holdes dom. Og vi har netop hørt den gamle fortælling om verdensdommen: Alle mennesker kaldes frem for den himmelske dommer, for at deres liv og levned kan blive taget nøje i øjesyn.

Det går ikke lige godt for alle. Der er nogle, der ikke består for den himmelske dommer. De får besked på at gå ad helvede til. De skal ned til „den evige ild, som er bestemt for Djævelen og hans engle“.

De retfærdige derimod får besked på at gå ind i Guds Rige. De skal tage det rige i arv, som har været bestemt for dem, siden verden blev grundlagt.

Men hvad er det så, der lægges til grund i den himmelske domstol? Hvad er det, vi mennesker bliver bedømt på? Vi bliver bedømt på, hvordan vi har opført os over for vores næste. Vi bliver bedømt på, hvordan vi har behandlet det medmenneske, der krydsede vores vej og havde brug for, at vi havde hjertet på rette sted.

Jesus nævner nogle eksempler på, hvad det er at have hjertet på rette sted: „Jeg var sulten, og I gav mig noget at spise. Jeg var tørstig, og I gav mig noget at drikke. Jeg var fremmed, og I tog jer af mig. Jeg var nøgen, og I gav mig tøj. Jeg var syg, og I tog jer af mig. Jeg var i fængsel, og I besøgte mig.“

På dommedag skal vi mennesker blive bedømt på, om vi havde hjertet på rette sted, eller om vi ikke havde det. For vores forhold til Gud hænger sammen med vores forhold til vores næste. Jesus siger udtrykkeligt, at hvad vi gør mod en af hans brødre, det gør vi mod ham. Og hvad vi forsømmer at gøre mod en hans brødre, det forsømmer vi at gøre mod ham.

Kærlighed til Gud hænger sammen med kærlighed til næsten. Det er i virkeligheden én og samme ting, og når det hedder: „Du skal elske

Herren, din Gud, og din næste som dig selv“, så er meningen ikke, at der er to bud, sådan at du dels skal elske Gud og dels skal elske din næste. Nej, meningen er, at du elsker Gud ved at elske din næste, og du elsker din næste ved at elske Gud.

Men en ting er, at vi altså skylder at elske Gud og vor næste som os selv. Noget andet er at få det gjort. Viljen er måske god nok, i hvert fald et langt stykke, men evnen og kræfterne kniber det med. Sådan er det bare, og det er der ingen grund til, at vi gør os for store bebrejdelser over. Der er nu engang grænser for, hvor stort et menneskehjerte kan være. Og intet menneske kan overkomme at elske hele verden.

Det korte af det lange er, at intet menneske er fuldkommen godt. Men heller intet menneske er det modsatte. Vi er mennesker på godt og ondt, med stærke sider og med svage sider.

Ikke desto mindre hører vi nu om den store verdensdom, hvor menneskene skal dømmes og inddeles i to grupper, ligesom hyrden skiller fårene fra bukkene. Der er bestemt ikke grund til at misunde den himmelske dommer den opgave. Men det har mennesker faktisk alligevel gjort, eller man har i det mindste haft travlt med at bekymre sig om, hvordan det skulle gå på dommens dag. I mange kirker har man kalkmalerier, der skildrer dommedag. Man ser engle bære de retfærdige op til den evige salighed, og man ser djævle trække af sted med de uretfærdige til evig pine i helvede.

Meningen med sådanne billeder er, at de mennesker, der kigger op på dem, skal mindes om, at der forestår en dommens dag: Det gælder derfor om i tide at tænke på sin evige salighed, for der kommer en dag, da det er for sent.

Meningen er god nok – eller er den? Spørgsmålet er, om dommedagsbilleder og helvedesprædikener kan få mennesker til at blive bedre, end de er. Det tror jeg ikke. For hvis bekymringer om ens egen salighed skal få en til at opføre sig lidt bedre her i livet, så tror jeg, virkningen bliver den stik modsatte.

Man kommer nemlig til hele tiden at have bagtanke med det, man gør. Hele tiden har man med i baghovedet, at det kan betale sig at være god. Og så er venlighed og hjælpsomhed ikke længere noget, der kommer af sig selv, men noget påtaget og krampagtigt, der er

begrundet i, at jeg har en glorie, som jeg mener, det er min opgave at få pudset.

Jeg tror, vi står os ved at overlade slutdommen over os til Gud selv. Vi må nøjes med at fælde forsigtige og foreløbige domme over menneskers handlinger her på jorden, hvor vi er sat. Vi kan passende begynde med spørgsmålet: Hvordan fik jeg levet den dag, der gik til ende? Var der noget, der skulle have været anderledes? Spørgsmålet er ikke dumt, for sagen er jo, at vi kun lever livet én gang. Hver enkelt dag lever vi kun én gang. Hvad vi når, det når vi, og hvad vi ikke når, det når vi ikke. Men måske kan tilbageblikket over dagen, der gik, hjælpe os til at bruge kræfterne på lidt anden måde i dagen, der kommer.

Det er tidens uigenkaldelighed, der fylder livet med alvor. Det er tidens uigenkaldelighed, der gør, at vi ikke kan undgå at blive skyldnere. Vi får ikke fæstnet alle vores livs tråde. Og når vores livs billedvævning engang afsluttes, vil der med garanti være mange løse ender.

Dem må Skaberen tage sig af. Vi skal tro på, at Skaberen formår at tage sig af de løse ender i vores liv. Ja, at Skaberen oven i købet i sin uudgrundelige visdom har en mening med, at vi mennesker er ufuldkomne og ikke magter at få alting til at lykkes.

Hvis vi tror på Guds godhed, behøver vi ikke at være så bange for, om vi mon redder skindet på dommens dag. I stedet får vi overskud til at være nærværende her på jorden, hvor vi er sat. Måske forstår vi så visdommen i de ord, som Morten Luther engang sagde: „Dine gode gerninger tilhører din næste. De tilhører ikke dig selv.“

Amen.